



Monumentencommissie Hengelo
Secretariaat:
Sherwood Rangers 222
7551 KR Hengelo

074 2781888

Aan

College van Burgemeester en Wethouders
van de Gemeente Hengelo
Postbus 18
7550 AA Hengelo

Onderwerp

Kenmerk

Datum

Hergebruik, Centrumgebied en industrieel erfgoed

2017-003

13 april 2017

Geacht college,

De Monumentencommissie geeft gevraagd en ongevraagd advies.

De Monumentencommissie heeft in 2011 een meerjarenplan 2011-2017 opgesteld met als motto "Behoud door ontwikkeling". Dit meerjarenplan heeft mede geleid tot de door de gemeenteraad in moeilijke tijd vastgestelde "Beleidsnota Cultuurhistorisch Erfgoed 2014-2022".

In de "Beleidsnota Cultureel Erfgoed" wordt aangegeven dat de vijf kernkwaliteiten van de gemeente Hengelo zijn: het industrieel erfgoed, tuindorp 't Lansink, de wederopbouw, stad van verbindingen en bijzonder buitengebied. Zichtbaarheid, beleving en hergebruik zijn daarbij de sleutelwoorden. De conclusie van de beleidsnota is : investeren in erfgoed loont.

De Monumentencommissie is nu bezig om een nieuw meerjarenplan 2018-2022 op te stellen met als motto "Behoud door bewustwording". Uitgangspunten zijn de vastgestelde beleidsnota, de lopende activiteiten uit het oude meerjarenplan en de huidige maatschappelijke en economische ontwikkelingen. Doel is dat dit onderdeel wordt van het nieuwe collegeprogramma. Thema's worden in ieder geval een levendige binnenstad, de lijst met waardevolle panden en het industrieel erfgoed, naast herbestemming.

De Monumentencommissie wil u ondertussen in deze overgangperiode van de oude raad naar de nieuwe raad informeren en adviseren over een aantal ontwikkelingen die de monumentencommissie zo belangrijk vindt dat u daarover nu een standpunt moet innemen in het belang van ons erfgoed en daarmee in het belang van de stad.

De Monumentencommissie heeft dit jaar reeds zelf een aantal activiteiten ontplooit.

Op 16 januari 2017 heeft over de nieuwe thema's een artikel in de Hengelose editie van Tubantia gestaan onder de kop "Kijk eens met andere ogen naar de "monumentale" stad.

Op 2 maart 2017 is door de monumentencommissie een succesvolle avond georganiseerd over de lijst met waardevolle panden voor eigenaren.

Wethouder Marcel Elferink heeft die avond geopend en de reacties van eigenaren waren zeer positief.

Diverse aanmeldingen om ook op de lijst te mogen komen zijn daarna gevolgd.

De lijst is opgesteld om eigenaren bewust te maken van de bijzondere waarde van hun pand, maar is ook opgesteld om inzicht te krijgen in bijzondere panden die mogelijk bedreigd worden door sloop, verval of kwalitatief slechte verbouwingen.

De Monumentencommissie heeft in 2016 en de eerste maanden van 2017 heel veel officieel en informeel (voor)overleg gevoerd en advies uitgebracht over herbestemming in de binnenstad en de woonwijken rondom de binnenstad. Het badhuis, de Ariensschool, de Beukschool, de Waarbeekschool en de Raad van Arbeid zijn daar voorbeelden van. Vaak samen met de stadsbouwmeester, de betrokken stedenbouwkundige en andere ambtenaren en soms met de puiencommissie. De commissie is heel blij dat zij steeds meer betrokken wordt in het voortraject van de tot standkoming van nieuwe ontwikkelingen. Het belang van het erfgoed en de mogelijkheden voor herontwikkeling worden hiermee het beste gediend. Wel moet duidelijk zijn dat er door de commissie heel veel eigen tijd en energie gestoken wordt om dit serieus te behartigen. Ook moet geconstateerd worden dat er helaas vaak op de rand van de ondergrens van de kwaliteit van het erfgoed moet worden onderhandeld. De commissie verwacht en vraagt het college

dat zij zich daarom ondubbelzinnig achter de inzet van de commissie schaart.

De commissie wil dit jaar in het bijzonder aandacht besteden aan de levendige binnenstad. Als er iets hard nodig is in deze stad is het wel dat de binnenstad weer het levend centrum wordt dat recht doet aan de prachtige woonwijken er om heen. Dat betekent: de kwaliteiten van het aanwezige erfgoed benutten om de binnenstad te versterken. De restauratie van het stadhuis als rijksmonument is een prima initiatief van de gemeente. Maar er wordt nu meer gevraagd en met name ten aanzien van hergebruik en beleving van de monumentale en waardevolle winkelpanden. Het wederopbouw karakter van de binnenstad moet versterkt worden, daarin is Hengelo uniek. Vol moet worden ingezet op de kwaliteit en de uitstraling van de gevels in de binnenstad. Essentiële panden als het Bischoffpand, C & A en de Telgenflat. De puinencommissie doet haar uiterste best en heeft al een aantal goede resultaten geboekt. Maar er wordt nu meer gevraagd in het belang van de zo zeer noodzakelijke verbetering. Een krachtige financieel impuls is nodig. Voor onrendabele top, voor aanvullende middelen van particuliere initiatieven en voor initiatieven om een herontwikkeling op gang te brengen. In actieve samenwerking tussen overheid en ondernemers.

Daarom is het onbegrijpelijk dat de gemeente en Welbions van plan zijn om “wonen boven winkels” op te heffen en het beschikbare geld van de gemeente en Welbions niet meer in de panden van de binnenstad te investeren. Dat geld moet besteed worden aan het gebruik en de uitstraling van de winkelpanden in de binnenstad. In de Vitaliteitsbenchmark Centrumgebieden 2017 van het bureau Goudappel & Coffeng, april 2017, wordt het centrum van Hengelo aangemerkt als kwetsbaar. Gesteld wordt dat authenticiteit, in Hengelo is dat de Wederopbouw, en beleving voorop moet staan dat wil zeggen: bestrijding van lege winkels en lege bovenverdiepingen door invulling met goede architectuur. Daarnaast moet het compacte centrum altijd online zijn om de steeds veeleisender consument te bedienen. Hoe langer gewacht wordt met herontwikkeling en investeringen hoe moeilijker het wordt om uit de negatieve spiraal te komen.

Ook op het gebied van industrieel erfgoed moet actief worden opgetreden. De prachtige sheddaken op het Seahorse terrein dienen behouden te blijven. Dit is cultuurhistorisch gezien het enige industrieel erfgoed gebouw met een textiel verleden. Het Indië terrein in Almelo laat zien hoe een goed nieuw gebruik er uit ziet. De gemeente moet daar initiatief ontwikkelen. De monumentencommissie heeft in haar eerste meerjarenplan in 2011 aangegeven er naar te streven dat er een Stichting Stadsherstel komt. De Monumentencommissie adviseert de gemeente het initiatief te nemen om te komen tot een Stichting Stadsherstel. Dat kan zowel ingezet worden voor de noodzakelijke aanpak van het centrumgebied als voor herontwikkeling van industrieel erfgoed. Hiermee wordt uitvoering gegeven aan het beleid zoals dat is vastgelegd in de Beleidsnota Cultureel Erfgoed.

Samenvattend adviseert de Monumentencommissie het college:

1. Besteed het geld van “Wonen boven winkels” aan de kwaliteitvolle herontwikkeling van belangrijke wederopbouw centrum panden.
2. Zorg als gemeente dat de sheddaken op het Seahorse terrein een passend nieuw gebruik krijgen.
3. Neem snel het initiatief om te komen tot een stichting Stadsherstel, met een financiële injectie, voor de noodzakelijke aanpak van het centrumgebied en de herontwikkeling van industrieel erfgoed.
4. Zie het belang in van het behoud van cultureel erfgoed waarden bij herontwikkeling door de monumentencommissie actief te steunen in haar advisering terzake.

De Monumentencommissie komt nu met dit advies omdat de noodzaak zo groot is.
Namens de Monumentencommissie,

Hans de Gruil,
Voorzitter.

